N°. 84. 1855.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig

Nieuws-

en Wetenschappelijk

Blad.

Zondag en Maandag

5 en 6 April.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BRUSSEL. — De belgische senaat is eergisteren weder bijeengekomen en heeft eene korte zitting gehouden voor het benoemen van eene commissien tot het onderzoek der bij denzelven van de kamer van vertegenwoordigers ingekomen ontwerpen.

— De belgische bladen melden dat de beide Polen, te Oudenaarde en te Brugge geaarresteerd, om welke in de kamer van vertegenwoordigers eene stoorei is ontstaan, eindelijk de autorisatie verkregen hebben om in België te blijven, onder de voorwaarde dat zij binnen veertien dagen tijds bewijzen konden een genoegzaam bestaan voor hun onderhoud te hebben gevonden.

— De *Libéral* verzekert, nader dat de plegtige opening van den ijzeren spoorweg voor het gedeelte tusschen Mechelen en Antwerpen, op den 1sten Mei aanstaande zal plaats hebben. De gepaste toebereidselen worden daartoe reeds gemaakt. Negen wagens, de negen belgische provincien voorstellende, zegt de *Libéral*, zenden afgevaardigden uit elk dier provincien samengesteld. De groot-dignitarissen van den staat zullen op dezelven plaats nemen. De *Olyfant*, een stoomwerktuig van zeer groote kracht, zal 1200 militairen van het Brusselsch garnizoen met wapenen en bagage voortslepen. De reize zal in minder dan dertig minuten den afstand van Brussel tot Mechelen afleggen, waar de eerste militaire grenspaal moet gesteld worden, als — zegt het belgische blad — de eerst middenpunt der ijzeren spoorwegen, die binnen kort met hunne weldadige stralen Europa in alle rigtingen doorkruisen zullen!

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 102⅝; Metall. 102⅞; Nap. 91; Sp. perpet. 48¼, ⅝, ½ à Cortes 48¼; Uitgest. 10 ¼, ⅜.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten April.

De kamer van afgevaardigden is eindelijk in de zitting van gisteren eene verte gevorderd, dat zij het stelsel, naar hetwelk de ministers aansturen, zonder eenige autorisatie van het administratief gezag, zouden kunnen vervolgd worden, met 252 tegen 153 stemmen heeft verworpen. Thans blijft nog de vraag te beslissen, of de autorisatie bij koninklijke ordonnantie op advies van den staatsraad, dan wel door den minister, onder wiens departement de beklaagde ressorteert, zal worden verleend. Het gouvernement en de meerderheid der commissie deelt sterk voor het laatste gevoelen verklaard, dat echter zeker bij de oppositie als bij eenige leden van het centrum veel tegenstand vindt; daar men het voor het bestuur en het behoud der goede orde gevaarlijk acht, dat de ministers steeds bij elke aanklagt tusschen beide zullen komen, en beslissing ook immer beslissing zij, zich hetzij bij het gouvernement, hetzij voor de wetgevende kamers verantwoordelijk zullen stellen. Het is niet onwaarschijnlijk, dat men in weerwil van alle de bedankingen, waartoe de nog in werking zijnde bepaling der staatsregeling van het jaar VIII heeft aanleiding gegeven, eindelijk deze als de beste waarborg zal behouden.

— De deelgenooten in den opstand van Lyon, die voor het hof der Pairs moeten te regt staan, hebben mede den bijstand gweigerd der verdedigers die hen ambtshalve zijn toegevoegd.

— Men wil dat de maarschalk *Vaillant* het ministerie van oorlog zoude hebben geweigerd; trouwens men zegt, dat er sints lang tusschen de maarschalken van Frankrijk eene overeenkomst bestaat, waarbij zij zich verbonden hebben, in geene andere betrekking dan als voorzitter van den raad, in het bestuur te treden.

— Lord *Elliot*, die met eene bijzondere zending van het Engelsch bestuur bij den *Carlos*, is belast, heeft gisteren eene audientie bij den koning gehad. Men wil, dat hij in overeenstemming met andere mogendheden, den vorst zal trachten te overreden, om het Spaansch grondgebied te ontruimen.

— Het *Journal de Paris* meldt van de grenzen:

» Terwijl de bezetting van Echarry-Aranaz zich aan de insurgenten overgaf, waren er 22,000 man troepen in de omstreken van Pampeluna vereenigd. Het grootste deel dier magt is dadelijk naar de vallei van Beranda gezonden, waarop *Zumala Carregui* de zijne heeft verdeeld en zich naar Estella begeven. Eene versterking van 8000 man is reeds in Navarre aangekomen. Te Madrid verwacht men den minister van oorlog.

— De berigten uit Madrid van den 25sten Maart vermelden dat de kamer den vorigen dag over het budget van het amortisatiefonds had beraadslaagd en hetzelve heeft goedgekeurd. Vervolgens moest dit worden in overweging der binnenlandsche schuld overgaan, alwaarvoor het eene uitvoerig rapport der commissie op den 1sten January 1855 bedroeg 252 millioenen franken, en waarvan de rentebetaling en emortisatie jaarlijks 11 millioenen 700 duizend franken vordert. Voorts is er een schatkistrand van omtrent 1000 millioenen, die door den verkoop der nationale goederen moet worden gedekt. De buitenlandsche schuld, waarvoor is de buitenlandsche schuld begroot op een som van 790 millioen franken rentgevende en 572 millioenen uitgestelde, zonder daarbij te rekenen de vreemde schuld der corten.

— Heden (1 *April*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 107,45; op tijd 107,75; 3 pCt. kont. 80,85; op tijd 81,25; Nap. rentén kopt. 97,50; op tijd 98; Sp. perpet. 48; 5 pCt. [illegible] cortes 48½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 4den April.

Bij besluit van Zijne Majesteit zijn benoemd in deze provincie: tot burgemeester van de gemeente *Achtmaal*, *P. Schouten* en tot secretaris dier gemeente, *H. van der Heijden*.

— Gisteren is de Tweede Kamer der Staten-Generaal in comité vergaderd geweest en was dezelve, door haren Voorzitter bijeengeroepen, tot de behandeling van het voorstel van den heer *van Reenen*, strekkende tot wijziging van art. 24, § 3, der wet op het Personeel. In de vergadering van tegenwoordig 2. Exc. de minister van Financiën, die, het woord opgenomen hebbende, zijne beschouwingen tegen het voorstel van den heer *van Reenen* moet hebben doen kennen, en voorts bij het verzoekschrift moet hebben aangetoond, om welke bepalingen van wetten te wijzigen. Wij vernamen, dat er in de wet op het Personeel vele gebreken waren, door de uitvoering waarvan de belangen van den dienst zouden kunnen worden benadeeld. Van zens in October aanstaande aan de kamer voor te dragen wet, bij welker openbaarheid men tevens zou kunnen antwoorden, in hoe verre aan de klagten, door eigenaren van kleine grondgebied aangeheven, kan worden te gemoet gekomen. Een aantal leden, in deze beantwoording verklaard hebbende zich met het voorstel van den heer *van Reenen* thans niet te kunnen vereenigen, zoud dat tijd geraadpleegd, of hij tot de intrekking van zijn voorstel ook wilde besluiten. Daar de heer *van Reenen* hiertoe echter geen genegen aam, en de leden der kamer alzoo hoopelijk genoegzame kennis van de dingelegden, werd de zitting met gesloten deuren geopend, zonder dat de kamer eenig bepaald besluit genomen heeft. Wij meenen toch wel het er thans voor te houden, dat de meerderheid zich op dit oogenblik niet met het gehoorde voorstel schijnt te willen vereenigen.

— Het eerste Departement der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* hield Donderdag avond, den 29sten April l., te Amsterdam deszelfs tijdverdrijf bestuur, in het gebouw der Oude Luthersche Kerk, hetwelk door den Terwaarden Kerkenraad der Oud-Luthersche Gemeente te dien einde aan het Toestvrijwende Departement beschikking was afgestaan. De heer *C. C. Withuijs*, als daartoe uitgenoodigd, hield te dier gelegenheid eene feestrede, welke Z. Ed. besloot met een door hem toepasselijk vervaardigd dichtstuk. De spreker werd afgewisseld door een wel bezet [illegible] cantate uitvoerde van den heer *Bertelman*, met woorden van den spreker; solozangers waren Mev. *Sloets* en de HH. *van Klaveren* en *Vlotte*. Eene aanzienlijke menigte toehoorders was in het kerkgebouw te zamengekomen tot bijwoning dezer plegtigheid. Na den afloop derzelve werden de leden der beide Departementen ontvangen in de zalen van het gebouw der Maatschappij en in *Frascati*, door de vergaderde leden in het gebouw werden nog [illegible] vervaardigd door den heer *T. J. Kerkhoven*, met [illegible] Ten drie uur Vrijdag morgen gingen de verschillende [illegible] hooggenoegelijk uiten.

— Gelijk wij vroeger hebben berigt heeft eene Hollandsche maatschappij verlof bekomen, om tusschen Stockholm en Lubeck eene stoomboetdienst daar te stellen. Thans wordt gemeld, dat dezelfde reederij bij den Koning van Zweden aanzoek gedaan heeft, over de verzending van brieven als advertentiën, die tot hare [illegible] zullen worden verzonden, ingeval door hare [illegible] te weeg gebracht, doch dat Z. M. geantwoord heeft, dienaangaande met het Pruissische gouvernement te moeten raadplegen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 1sten April.

Uit Berlijn wordt van 29 maart gemeld, dat de Pruissische minister graaf *von Bernstorff*, aldaar den vorigen avond aan eene beroerte is overleden.

— De buitengewone maatregelen, welke men 14 dagen geleden tot beveiliging der rust albier genomen heeft, zijn thans weder opgeheven, zonder dat men in dat tijdsverloop van eenige poging vernomen heeft om de openbare orde te verstoren. Omtrent de eigenlijke aanleiding tot die maatregelen verkeert men nog steeds in het onzekere, en allerlei gissingen worden daarover gewaagd. Zoo zou volgens sommigen de overheid onder'shands kennisgeving ontvangen hebben van een te Parijs gesmeed ontwerp, om gelijktijdig van uit Zwitserland en België door de aldaar aanwezige vreemde vlugtelingen eenen inval in de naburige Duitsche gewesten te doen beproeven, en tevens eenen aanslag tot bevrijding der in Frankfort gevangen zittende woelgeesten te wagen. Door de omwentelings-mannen zullen aanzienlijke sommen tot ondersteuning dier onderneming naar België en Zwitserland gezonden zijn. Of wat grond dit verhaal bezit, blijkt niet.

— De *Allgemeine Zeitung* geeft het volgende berigt uit Breslau van 24 Maart:

„Naar men beweert, zouden er in Polen en Gallicie weder talrijke inschrijvingen hebben plaats gehad, ten gevolge van de ontdekking eener nieuwe zamenzwering, waarin verscheiden aanzienlijke personen betrokken zouden zijn. De onrustige geest der Polen verleidt hen dikwerf tot de vermetelste ontwerpen, en men kan slechts betreuren, dat zulke avontuurlijke pogingen om eene rol te spelen, tot niets anders leiden, dan om achtenswaardige huisgezingen ongelukkig te maken."

— Berigten uit Weenen, van den 26sten ll. houden weinig bijzonders. De hertog van Nassau had een lang onderhoud met vorst *Metternich* gehad en was aan 's Keizers tafel genoodigd. — Uit Belgrado wordt geschreven, dat vorst *Milosch* van Servie besloten had zijne residentie van Kragujewacz naar Belgrado over te brengen.

— In een schrijven uit Bern van den 21sten maart, door de *Augsburgsche Zeitung* opgenomen, komt het volgende voor: Men zoude zich bedriegen wanneer men geloofde dat na de jongste in onzen grooten raad voorgevallen tooneelen en harde woorden thans een weg van zagtheid en gematigdheid door denzelven zoude zijn ingeslagen geworden. Het gebeurde van den 2den maart was slechts tegen de laatste der elf radikalen gerigt, maar daardoor was de weg tot 's lands verbetering en 's volks beschaving niet ingeslagen, wellijt omdat vele der *berner* raadsheeren hun bijzonder voordeel daarin niet zien. Als voorbeeld daarvan mogt bijgebragt worden het zoo hoog geroemd voordeel van het petitie-regt bij de jongste revisie verkregen, alleen door de bepaling beperkt, dat de petitien met het visa van een lid des raads of eens notaris, dat hetzelve niets strijdigs met de wetten inhield, moest voorzien zijn. Sedert regende het petitien van allerlei zoogenaamde patriottische gedoetschappen, vele zonder het vereischte visa, waarin de groote raad tot krachtdadige maatregelen enz., werd aangemaand, en welke alle, als in den geest van den raad vallende, bereidwillig werden aangenomen. Laatstelijk daarentegen werden door de inwoners verzoekschriften ingediend, dat de boogschutters-vereenigingen enz., niet als geconstitueerde ligchamen beschouwd, dat de voornaamste posten niet aan vreemdelingen en staatkundige vluchtelingen uit alle landen mogten gegeven, de staatsinkomsten behoorlijk verdeeld zouden worden enz. Schoon deze petitien door duizenden onderteekend en zeer gematigd gesteld waren, werd op dezelve niet alleen geen acht geslagen, maar zocht men de echtheid der onderteekeningen te betwijfelen en werden allerlei vervolgingen in 't werk gesteld, die daarop uitliepen, dat men twee der geachtste notarissen van hunnen post ontzette, en wel omdat zij hun visa op gemelde verzoekschriften gezet hadden."

— Het dagblad van Smijrna van den 28sten Februarij meldt dat de Engelsche vloot toen nog voor *Vourla* lag en men van de voornemens des admiraals *Rowley* wegens dezelfs langer verblijf niets wist, schoon men, aangezien de schepen met overijling van Maltha vertrokken waren, zoodat zij zich van den noodigen levensonderhoud voor niet lang hadden kunnen voorzien, en hare verder bestemming op de reede van Vourla aan de andere zijde nattelooze was, haar vertrek voor nabij hield. Den vorigen dag was de brik *Scout* met depesches uit Londen voor den admiraal *Rowley* en den Engelschen gezant te Konstantinopel bij de vloot aangekomen.

— Berigten uit Athene tot den 12den Maart houden weinig bijzonders. In dezelve wordt onder anderen geklaagd, dat schoon men zich met ijver op de verdere organisatie des lands toelegde, de vorderingen daarin nog niet zeer groot waren; onder anderen had men reeds lang veel over eene behoorlijke verdeeling van gronden gesproken, doch was daaraan tot nog toe weinig of niets tot stand gekomen, waarvan volgens dit schrijven hoofdzakelijk de oorzaak zoude zijn, dat men zich daartegen van de zijde der verbondene mogendheden verzette, wijl de landerijen van den staat, als bijpotbeek van de gedane leeningen, niet vervreemd of verdeeld mogten worden.

— Te Weenen waren den 26sten genoteerd: 5 pCt. Metall. 101⅛; 4 pCt. 95¼; Bankbiljetten 1338.

ENGELAND.

Hoe meer men de worsteling gadeslaat, die voor het oog der wereld in Engelands staatsvergaderzalen plaats grijpt, zoo meer moet ook de overtuiging toenemen, dat het niet genoeg is met de beste beoordeelingen te handelen, maar dat er ook nog eene ongemeene zielskracht noodig is, om de hydra te overwinnen, die elk een woedend aangrijnst en dreigt te verscheuren al wie het zou durven wagen dat beletsel aan de algemeene welvaart onschadelijk te maken, of uit den weg te ruimen. Nimmer misschien waren er kwader omstandigheden in Engeland een ministerie zamengesteld, dat zoo vele verdienstelijke mannen omvatte; zeldzaam is een ministerie, 't welk eene zoo bij uitstek verhevene roeping ontving, krachtiger bestreden en met aanhoudendheid aangevallen, dan het ministerie Peel. Deszelfs voornaamste bestrijder is de gewezen minister lord John Russel, een man, dien het minder te doen schijnt om het welzijn van zijn vaderland, dan om het portefeuil der ministers. Niets heeft hij gespaard, om het tegenwoordig bestuur te bemoeijelijken, en desniettemin heeft hij meermalen teruggedeinsd voor de gevolgen, welke een nog sterk drijven zoude na zich kunnen slepen. Aan behendigheid, aan invloed ontbreekt het hem niet; maar hoe is het met de goede trouw, met het onverbrekelijk openlijk karakter van een eerlijk staatsman overeen te brengen, dat men nu eene voordragt zal indienen, van inhoud en strekking gelijk aan eene, welke hij nog naauwelijks een jaar geleden als nadeelig voor den lande heeft bestreden? Maar wat doet het af, of men de goede trouw, — zóó gaarne altijd vooruitgezet in alle staatsgeschillen, en echter zóó zeldzaam aangekleed, — voor zich heeft bij het doen eener voordragt, wanneer niet de voordragt het hoofddoel, maar slechts de dekmantel is der poging om het bestuur te doen vallen, alhier van waar dan toch die onzinnige vijandelijkheid tegen het huidige ministerie? Men weet het waarlijk niet; men weet er geene gegronde redenen voor op te geven! Men zegt, omdat het parlement in hetzelve geen vertrouwen heeft! Dit klinkt nogtans vreemd, omdat men telkens zeer, wanneer de uitlokking tot een voorstel, om zulks te betuigen, altijd is onbeantwoord gebleven. Ook zou zulks niet staatkundig zijn; men moet niet den schijn aannemen, alsof dat gebrek aan vertrouwen alleen oorzaak zij, tot het dwingen van het nemen van ontslag uit het ministerie. Wat baat het toch inderdaad, of deze of gene minister, wie weet om welke nietige of ingebeelde redenen, niet behagelijk is aan het wufte volk, wanneer met de daad het land goed besturd wordt; gisplingen zijn er altijd te maken, doch verbeteringen niet altijd. De minister Peel heeft gezegd, oordeel mij en die met mij zijn naar onze daden; en het dolzinnig antwoord is geweest: weg met hem! Geene aanranding, hoe fel ook, heeft nogtans den moedigen, talentvollen, doorkneden staatsman van het wankelen gebragt; en het is te wenschen, dat ook zelfs bij eene nederlaag over de motie van de Ierlsche kerk, hij de kracht behoude, om het bestuur niet uit zijne handen te laten rukken. Zijne komst in het ministerie was om het ontredderd schip van staat voor hijne gewissen ondergang te helpen bewaren; en voorzeker, hij is voor die edele taak berekend. Maar het is mannelijk om tegen groote magten zijne krachten te beproeven; zoo lang de zege ongewis is, blijft ook de kampstrijd mogelijk; maar wanneer overmagt den held doen vallen, blijven ook zijne pogingen prijzenswaardig, al schieten zijne krachten daarbij te kort. Het is iets grootsch te hebben *durven beproeven*, wat het hedendaagsche geslacht heeft ondernomen, eenen zijnen ondergang te gemoet snellenden staat nog voor den val te bewaren. Hoe is het mogelijk, dat in het verlichte Engeland, dat in constitutioneele begrippen zoo uitmuntende Engeland, de verblindheid zoo verre gaat, dat men niet inziet, dat, met het aftreden van het behoudende ministerie Peel, de hoop op het behoud der Constitutie, die de glorie en de bron van welvaart van dat land altijd geweest is, zal moeten opgegeven worden? Het is waar, de spanning der gemoederen in Engeland is zeer groot; maar wordt er wel iets gedaan door de volksleiders, om die spanning te verminderen: vergeten zij dan, dat zij op kunne beurt; zonder al het bestaande omver te werpen, evenmin aan die wenschen en verbeteringen zullen kunnen voldoen, die zij nu van het tegenwoordig ministerie verlangen? En indien zij dat die ontspanning voorbereiden, indien zij aan in ijde het voorbeeld van gematigdheid geven, wie zal dan de staats

meer en meer opgewonden wordende menigte in bedwang houden? De rede, de tragegewijze en verstandige invoering van heilzame verbeteringen en het afschaffen van misbruiken, of — het kanon? Het moet wel ver gekomen zijn met de zelfzucht, dat het den mensch niet meer onderscheid leert maken tusschen de ware belangen van het vaderland, en den roem om als behartiger van 's lands belangen door te gaan. Wij zijn geene vijanden van oppositie, mits die oppositie gematigd zij, en niet haar oorsprong vindt in personaliteiten, maar in verschil van gevoelen omtrent het beheer der staatsaangelegenheden. Niemand zal een lord STANLEY ten kwade duiden de wijze waarop hij zich in het Parlement gedraagt; maar wij houden eene oppositie van de soort als die van lord J. RUSSELL voor hoogst verderfelijk voor den staat. Deze kan niet ontkennen, dat de handelingen van het bestuur gaan; zijn door schrander beleid, door verlichte vaderlandsliefde, en dat zij uitgaan van mannen hunner hoog verhevene troning waardig: en met dat al misgunt hij hun den zetel, en spant hij zamen, om een bestuur omver te werpen, dat zonder zijne hardnekkigheid misschien zoo lang hadde behouden worden; hij, die met de zijnen wel den staat naar den afgrond heeft weten te sturen, maar die het van den dreigenden afgrond niet heeft weten te redden. Welk een heerlijk loon geniet het ministerie PEEL van zijne tijdgenooten!

Een dief, dat hoort men zeggen, liep in de rivier, ten einde het hem opgeworpen zwemgordel te leen of te liegen, zonder zich echter af te vragen, of hij wel tot zelfmoord geregtigd ware; een hulpvaardig menschlievend persoon ziet de laatste worstelingen van den drenkeling, ijlt te zijner hulpe, en trecht door aanwending van krachtige hulpmiddelen de bijna geheel weggevloten levensgeesten terug te roepen. Na vele en herhaalde proefnemingen gelukt het hem eindelijk zijn menschenwaardig doel te bereiken. De eerste woorden van den gered, waren: *Waarom doet gij alzoo; wij hadden u vergeven.* De daad blijft regtaan schoon, al werd zij niet beloond.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — De *van den Hoeck-Ruprechtsche* Universiteits-boekhandel te *Göttingen*, in dezen jare 1788 door een Hollandschen Boekdrukker en Oudheidkundige Amateur van Hoven opgerigt, hield op den 13 Februarij ll. het ertweelst zijner stichting gevierd.

RUSSLAND. — De Hoogleeraar VON STRUVE, Directeur der Keizerlijke Sterrewacht te *Dorpat*, is benoemd tot Staatsraad in werkelijke dienst met den titel van Excellentie.

ENGELAND. — In plaats van den overleden Professor ROB. BLAIR is de Heer TH. HENDERSON, vroeger Sterrekundige aan *de Kaap*, benoemd tot Hoogleeraar in de praktische Sterrekunde aan de Universiteit te *Edinburg*, en tevens tot Koninklijken Sterrekundige in *Schotland*. — Reeds lang heeft men in *Engeland* den wensch te kennen gegeven, om aan de nagedachtenis van den grooten SHAKSPEARE een monument op te rigten. Thans is dit plan eindelijk gevormd, dat de Koning van *Engeland* zijne goedkeuring aan hetzelve heeft gehecht. Het monument zal zonder wedergade in de wereld wezen; hetzelve zal eene hoogte hebben van 140 voet, en niet slechts de welgelijkende beeldtenis van den onsterfelijken dichter vertoonen, maar ook aan het voetstuk met gepaste opschriften voorzien worden.

FRANKRIJK. — In plaats van den bekenden Staatshuishoudkundige MALTHUS, onlangs overleden, is SCHELLING te *München* benoemd tot buitenlandsch geassocieerde van de klasse des Franschen Instituuts, welke den titel voert van Akademie der Zede- en Staatkundige Wetenschappen. — Alle liefhebbers der boekenkennis kennen het Bibliographische werk van A. A. RENOUARD, over de drukkerij en de boekenuitgaven der familie ALDUS. Van dit werk is dezer dagen eene derde uitgave van de pers gekomen, waarin de drie boekdeelen tot een, in twee kolommen gedrukt, vereenigd zijn. Een toevoegsel van belangrijke bergten over de familie JUNTA verhoogt de waarde dezer derde uitgave.

BELGIË. — Het ontwerp van wet op het onderwijs, 't welk eerlang aan de Belgische kamers zal worden voorgedragen, komt, naar wij vernemen, hierop neder. Het onderwijs wordt in hetzelve, gelijk vroeger, verdeeld in Hooger, Middelbaar en Lager Onderwijs. Elke gemeente, welke in de kosten van hare school niet kan voorzien, zal eene toelage uit 's lands kas ontvangen, maar in geen geval zal het Ministerie eenige *regtstreeksche* bemoeijing met de scholen van lager onderwijs hebben. De Regering zal drie normaal-scholen voor het lager en middelbaar onderwijs moeten oprigten. Wat het hooger onderwijs betreft, er zullen twee, van Rijkswege bezoldigde Universiteiten zijn, eene te *Gend*, en eene te *Luik*, in elke waarvan eene faculteit zal zijn der wijsbegeerte, eene der wetenschappen, eene der geneeskunde en eene der regten. Ten einde de vrijheid van onderwijs, zoo als die door de Belgische Grondwet gewaarborgd is, in werking te brengen, en alzoo het verkrijgen van diploma's van den Akademischen graad, niet afhankelijk te maken van de Gouvernements-Akademiën, zal worden gesteld de instelling van jury's eene voor de faculteiten der wijsbegeerte en wetenschappen, eene voor die der geneeskunde en eene voor die der regten. Elke dezer jury's zal zamengesteld zijn uit vijf examinatoren, waarvan er twee door het Gouvernement zullen gekozen worden uit de Hoogleeraren der Universiteiten, terwijl de drie overigen zullen worden gekozen, voor de eerstgemelde jury, door de Brusselsche Akademie der wetenschappen, voor de tweede door het gouvernement uit eene dubbele lijst, welke elke der provinciale geneeskundige commissiën zal inleveren, voor de derde, door het hof van cassatie. Eindelijk zullen de examens in het openbaar worden afgenomen. Men verwacht wel, dat dit ontwerp verscheidene amendementen zal ondergaan, maar meent echter, dat het denkbeeld van jury's bijval zal vinden bij de beide hoofdpartijen, welke *België* verdeelen, en wanneer de eene door de vrije Universiteit te *Brussel*, de andere door de katholijke Universiteit te *Mechelen* wordt vertegenwoordigd. De examinatoren der oude Hooge Scholen alleen zullen weinig smaak vinden in eene instelling, waarbij de Hoogleeraars der Lands-Universiteiten met een zeker wantrouwen worden aangemerkt als opgedienaars van het Gouvernement.

NEDERLANDEN. — Twee opmerkelijke boekverzamelingen zullen eerstdaags hier te lande in het openbaar verkocht worden. De eene, te *'s Gravenhage* op den 13 dezer, zijnde die van wijlen den Heer Mr. N. CRAMERUS, Hz., omtrent welke het *Dagblad van 's Gravenhage* het volgende berigt geeft. „Deze verzameling van boeken is rijk, vooral in de vakken der geschiedenis en der Nederlandsche taal-, letter- en dichtkunde. Men vindt er ook eenige zeldzame handschriften en oude drukken, alle van dezen aard. [illegible] *van Maerlant* uit, geschreven omtrent den jare 1270; de *Kluchtspelen* in 1288, de *Nederduitsche Bijbel*, gedrukt te *Delft* [illegible] *Die gulden legende ofte dat passionael sanctorale*, *Godin* Parijs enz. In het vak der vaderlandsche geschiedenis komen eenige zeldzame boeken, en meestal de beste historische werken van onzen leestijd voor. In de dichtkunde verdienen vooral opmerking de werken van BILDERDIJK en derzelfs echtgenoot, vrouwe K. W. BILDERDIJK, waarvan hier eene zoo rijke en volledige verzameling wordt aangetroffen, als slechts zeldzaam en niet dan met veel moeite en kosten wordt bijeengebragt. Bovendien komen er voor, eenige ongedrukte bijdragen van BILDERDIJK en zijne gade, en verschillende aanteekeningen van dien grooten dichter in sommige werken. Onder de prenten vindt men er eenige, die door BILDERDIJK zijn geteekend." De andere bedoelde boekverzameling waarvan reeds vroeger met een woord melding door ons is gemaakt, is die van wijlen den Hoogleeraar G. DE WAL en zal op het einde dezer maand te *Groningen* verkocht worden. „De Catalogus daarvan, zegt hetzelfde Dagblad, biedt vooral in het vak der regtsgeleerdheid, het natuur-, burgerstraf- en volkenregt, der letterkunde, waaronder de uitgaven der zoogenoemde *auctores classici* in 't algemeen, en der geschiedenis, algemeene zoowel als vaderlandsche in het bijzonder, zulken rijken schat aan, als slechts zelden het geval is. Ieder boekverzamelaar zal zich deze gelegenheid gaarne ten nutte maken, om het hem ontbrekende hier aan te koopen; en wij eindigen deze aankondiging met den welmeenenden wensch, dat de uitmuntend geconditioneerde Oud-Nederlandsche uitgaven der Grieksche en Romeinsche auteuren, die, niettegenstaande niemwere nadrukken in *Engeland*, *Duitschland* en *Frankrijk*, zelfs buiten 's lands steeds op hoogen prijs gesteld blijven, het eigendom mogen worden onzer privaat- of openbare boekverzamelingen."

Beursprys der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 3den April*

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers van h.m.
NEDERLAND. pCt.			
VWerk.Schuld 2½	55 11/16	55½	55½
dito dito 5	101 7/8	102	101 15/16
Uitgestel. dito.	1 5/16	1 1/8	
Kasbiljet. dito.	25/8		
Amort. Synd. 4½	95 3/16	95¼	95¼
Dito dito. 3½	80⅝		
Schatkistbill. 4	100⅛		
Oorlogslast. 5			
Lecning 1831. 6			
Hand.-Maats. 4½	106¼		
FRANKRIJK.			
Ins. Grootb. 3	80¼		
ENGELAND.			
Dito p. 12 Aug. 3			
SPANJE.			
Certific. Amst. 5	48 11/16	48¾	48¾
dito *f* 1000. 3	29 15/16	30	
Leng. 3 pc. Sch. 5	20⅛	20⅜	20⅛
Cert. B. Lond. 5	48¼	48⅜	48 5/16
NAPELS.			
Certific. *L & B.* 5	90	90½	
Dito *Falc. & C.* 5			
Leen. Lond. *R.* 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 1798 5	103⅞		
Dito 1822 5	101⅞		

pCt.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers van h.m.
Cert. dito 18 5	98½	98 11/16	98 11/16
Obl. te Lond. 5			
Gerutelland. 5			
Ins. in dessig 6	70⅛		
Certific. dito. 6			
POLEN.			
Aand. L. *f.* 300	125¼		
PRUISSEN.			
Dito dito *R.* 50	116	116⅛	116⅛
Neg. L. 1830. 4			
OOSTENRIJK.			
Aand. L. *f* 100.			
Dito dito 250			
Metalliek. 5	99⅜	99⅝	99⅜
Dito L. gen. 5			
Dito. 2½			
Obl. *Goll & C.* 5			
Dito. 4			
VWeen. B. act. 5			
N. VWeen. Aand.	72¼		
DENEMARKEN.			
Leen. te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Rotsch.* 5	85½	86	86
GRIEKENLAND.			
Dito te Lond. 5			

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 3den April.*

TARWE. — Aan genuitigde als vroeg wel afgegaan: 132 lb. jonge Pools *f* 200; - 133 lb. Rost. *f* 170; - 128 N. Pomm. *f* 130; - 128 N. Gron. Hoogl. *f* 140; - 126, 127, 128, 129 N. Vries. *f* 145, 150; - 126 dito dito *f* 136; - 126 blaauwpuntige dito *f* 136; - 126, 129 N. Groning. *f* 135, 140; - 129 N. Holst. *f* 140; - 126 N. Vries, *f* 130, 140.

ROGGE. — Met weinig handel: 121 ℔ Nassaudietz. *f* 140; – 123, 125 Drents. *f* 126, 130.

GARST. — Verkocht: 104, 107 ℔ N. Vriess. winter *f* 106, 110.

HAVER. — In enten doen: 73 N. puike Voer *f* 69 bij partij; – 84 N. Dikke *f* 82; – 86 Fijne *f* 92.

BOEKWEIT. — Prijshoudend: 123 ℔ Oost-Vriess. *f* 125.

*** BESTUURDERS en REGEVERS der FONDATIE van den Heere *HENRICUS VAN EXEL*, zoeken lieken, dat eene BORS voor studie in Theologie, waer aan de bloedverwanten een regt van preferentie hebben, thans vacant is.

De gerechtigden worden aangezocht zich in Persoon of door vragt vrij Brieven, gestaefd met de noodige bewijsstukken, van zich te vervoegen ten Comptoire van den ondergeteekenden Rentmeester te *Antwerpen*, in de Blinde straet, wijk 2 n°. 712, uiterlijk, voor 30 April aanstaande.

J. J. SELLE.

Alle personen worden gewaarschuwd geene goederen af te nemen op naam van H. PIJZEL, zonder zijne eigene handteekening, noch aan deszelfs Vrouw of aan J. PIJZEL, dewijl daarvoor nimmer geen voldoening zal gegeven worden.

AAN HET VADERLANDLIEVEND PUBLIEK

EN VOORAL AAN DE GEËERDE BEMINNAARS

DER TEEKEN- EN SCHILDERKUNST.

Onder de menigte voortbrengselen van Pen- en Teekenstift, om het schandelijke der Belgische Revolutie te vereeuwigen, is er wellicht aan niets meer lijfval gepleasken, dan aan het Zangstukje *het Dorp aan de Grenzen*, vervaardigd door den grooten Dichter Mr. *J. van Lennep*, te Amsterdam; daarover bestaat meer dan eene stem. De ondergeteekende, welke, van het oogenblik van den Belgischen Opstand af aan, zijn bestaan heeft gevonden met het verdedigen van Teekenpenselen, die daarop betrekking hebben, is op den inval gekomen om dit lofwaardig Zangstukje twee Tafereelen te kiezen en dezelve in plaat te doen vervaardigen, namelijk, het 1ste bedrijf 7de tooneel en het 3de bedrijf 12de tooneel, welke beide zoo uitnemend en eigenaardig de domheid en lafhartigheid der Belgische Natie schilderen. En aan dit einde ietste te leveren, dat, bij de grootheid der Dichters van Oud-Nederland, ook dezelfde bekwaamheid in Schilder- en Teekenkunde handhaaft, zoo heeft de alom met roem bekende Kunstschilder, de Heer *P. Fontijn*, van Dordrecht, zijnen kundig penseel in het Schilderen van Portretten en Binnenvertrekken uitmunt, zich wel willen verledigen, om de beide stukke gemelde Tafereelen te schilderen, en de in zijn vak niet minder bevaarde Teekenmeester, de Heer *Wanders*, heeft dezelven kundig op steen overgebracht, waarna wij aan de door ons gekozen Koninglijk met lof bekende Steendrukkerij van den Heer *H. J. Backer*, te Dordrecht, zijn afgedrukt. Deze derzelven zijn uitgevallen, daarvan heeft de ondergeteekende van zijne Stadgenooten, Heeren Schilders en Teekenmeesters (waarvan het grijze Dordrecht goed voorzien is), de aangenaamste en vleiendste getuigenissen ontvangen, ook de der mogen hebben Exemplaren aan Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden af te leveren. Ik de verwachting, dat een ieder, welke in de Vaderlandsliefde en in den Kunstroem van Oud-Nederland belang stelt, deze twee Kunstplaten zal kunnen bezigtigen, en daarvan zeer matig in prijs gesteld zijnde, zoo hoopt en vertrouwt hij nu een goed debiet, als eene belooning van de groote kosten dezer onderneming. De twee Platen, met den aanwijzer der 23 alle bekende personen, zijn *f* 2,70.

H. ZANGERS, *aan Dordrecht*, *Koopman in Kunstplaten.*

Logeert bij SCHRAUWEN, in de *Stad Bonn*, op den Haagdijk.

PUBLIEKE BESTEDING.

Op Donderdag den 9den April 1835, des middags ten 12 ure, op den polder *de Tongplaat*:

1°. Het VERHOOGEN en VERZWAREN der KADE eenedeels dezelfden Polder.

2°. De levering en geleiding papier, het MAKEN, EGALISEREN en PLAATSEN van TWEE NIEUWE DUIKERS en HERSTELLEN van vijf DERDE in gemelden Polder.

Aanwijzing zal geschieden des morgens ten negen ure op den dag der Besteding, terwijl nadere onderrigting te bekomen is ten Kantore van den Agent, te *Dordrecht*, als belast met de administratie der Goederen van de Algemeene Nederlandsche Maatschappij; bij G. ITZ, Architect, te *Dordrecht*, en bij den Opziener J. KEELER, op de *Lage Zwaluwe*.

BESTEDING VAN AARDEWERK.

op 't Hoogezand onder de Gemeente Nieuwendijk (vervolg de Duitensluis), als het aanwerpen van het buitenland langs de kade van 't Hoogezand en de Schuitlogsche haven, op *Vrijdag den* 10 *April* 1835, voormiddags ten 9 uren, op den dijk van het Hoogezand. — Zullende de Besteding aan de Westzijde van de haven van *Nieuwendijk* den volgenden dag plaats hebben.

Uit de Hand te Koop:

Een zeer solide en naar den laatsten smaak nieuw gemaakte *BILLARD-TAFEL*, *met een Goot*, ter vervanging met eene plaats voor de ballen; groot *drie* ellen, *acht* palmen buitenmaats. Nader te bevragen bij den Boekdrukker en Boekhandelaar J. VAN DE VELDE OLIVIER, te Zierikzee. Brieven *franko*.

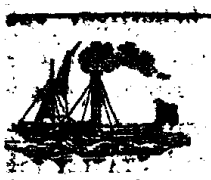

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE.

van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,

April 1835.

Van *Middelburg*.			Van *Rotterdam*.		
Zondag	des 5,	's morg. 4 uur	Maandag	den 6,	's morg. 9½ uur
Dingsdag	» 7,	» 6 »	Woensdag	» 8,	» 11 »
Vrijdag	» 10,	» 9 »	Zaturdag	» 11,	» 3½ n.

*** Bij de Boekhandelaars JOH. NOMAN & ZOON, te Zalt-Bommel is op heden van de pers gekomen en alom verkrijgbaar:

I. BRIEVEN over de REGTEN en STAATSREGELEN der VEREENIGDE STATEN van *NOORD-AMERIKA*, door Abiathes Mumat, Burger der Vereenigde Staten, gevolgd van Kroonprins der beide Sicilien, uit het fransch vertaald en met eene Voorrede aan Dr G. Brandt Maas, te Gouda, in 2 deelen kompl. *f* 4,40.

De Schrijver die alles met eigen oogen gezien en met een onbevangen oordeel beschouwd heeft, doet verwachten dat zijn Boek hier, gelijk in andere landen; vele lezers zal vinden.

In dagen, zoals wij beleven, en waarin Amerika meer zoo algemeen ter sprake is, schijnt dit belangrijk werk juist van pas te komen.

Het Tweede Deel van de

II. REIS RONDOM DE WERELD, *door de Zeeën van Indië en China*, uitgevoerd met Z. M. Korvet van Oorlog *La Favorite*, gedurende de jaren 1830, 1831 en 1832, onder bevel van den Fregats-Kapitein La Place, uitgegeven op last van den Vice-Admiraal, Graaf de Rigny, Minister van Marine en Koloniën, uit het fransch vertaald, met bevrige fransche platen, in gr. 8°. à *f* 3,90.

*** Op heden ziet bij den Boekhandelaar en Boekdrukker J. C. van KESTEREN te *Amsterdam*, het licht, en is alom verkrijgbaar gesteld:

DE ROOMSCH-KATHOLIJKE KERK,

zoo als zij is, en zoo als zij niet is,

Eene bijdrage aan een Roomsch-Katholijk Nederlander, ter opheldering der Godsdienstbegrippen bij zijne Geloofsgenooten, Landgenooten,

Eerste Stuk, (*De Kerk.*) De prijs is . . . . . — 6 st. *f* 0,90.

Het Tweede Stuk, *de Eeredienst*, is ter Pers, en zoude met primo April.

Bovengemelde debiteert tevens met succes:

I. De Roomsch-Katholijke Kerk in Oud-Nederland, gelijk zij is, zijn kon en zijn moest. *Tweede vermeerderde en verbeterde druk.* . . . . . *f* 1,40.

II. Bijdrage tot Staving van de Nuttigheid der Huwelijks der Roomsche Geestelijken, enz., 2e druk. . . . . » 0,40.

III. Eene Wederlegging, maar een woordje op zijn' tijd, aan het werkje: de Roomsch-Katholijke Kerk, enz., door een R. K. Priester. . . . . » 0,10.

BIJ BROESE & COMP., TE BREDA,

en bij de voornaamste Boekhandelaars in ons Koningrijk is steeds verkrijgbaar

M. REITER'S GODSDIENSTIG HANDBOEK

VOOR NADENKENDE EN VERLICHTE

KATHOLIJKE CHRISTENEN.

Tweede verbeterde druk op best velin papier in kl. 8°, versierd met een uitmuntend titelvignet, gegraveerd door Haagen.

Hooget gunstig is dit *Gebedenboek* dadelijk bij de eerste uitgave ontvangen; immers Zaliger de Hoogwaardige Apostolische Vicarius Adrianus van Dongen, beval in zijne Geestelijke Zorg, de leering dezer meer geoefenden Christenen met allen nadruk aan, met de verstandige overtuiging, dat het voor velen eene Wekstem moge zijn tot een Godzalig leven, en menigvuldige Vruchten van Christelijke deugd voortbrengen, en de Hoogwaardige reeds overleden Aartspriester Johannes Craven, hetgeen in zijne Geestelijke Zorg, heeft getuigd, dat het bekwaam is, aan God alleen te leven toegewijd, werken en lijden. — Dit uitmuntend Gebedenboek mogt dan ook bij Nederlands Katholijken zulk een goed merkteken zijn, dat de gehoopte tweede druk al spoedig was uitverkocht, terwijl van deze tweede zeer talrijke oplage nog weinige exemplaren voorhanden zijn.

De prijs van dit werk, hetwelk ruim 500 pagina's druks bevat, is slechts *f* 2,60 en de mooien Franschen band *f* 3,30 ct. In maroquin, vergulde *f* 4,20 ct.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.